

ÅLAND

F 10 KAMRATFÖRENING

19 - 22 augusti 1993

Dag 1 Hemorten - Norrköping - Stockholm (ca 58 mil)

Tänk vilken fin kombination - både Åland och Stockholm på samma resa. Dagens etapp går på snabba vägar norrut och med stopp för **kaffe och fralla** från bussens café. Vi når Stockholm där **Birka Cruises** fina färja väntar på oss. Vi checkar in i **dubbelhytt** och därefter träffas vi i matsalen för att äta av det rikliga **smörgåsbordet**.

Dag 2 Mariehamn - rundtur Åland - Finström (ca 20 mil)

Vi startar dagen med **frukost** på färjan. Denna dag skall vi i stor del ägna åt en **rundtur** på öarna och då hinna se de flesta av Ålands mest kända platser med **lokalguide**. Vi börjar vår rundtur i lindarnas stad - **Mariehamn**. På fästningsområdet i **Bomarsund** får vi historik från 1854 års Krimkrig. Nästa uppehåll blir på **Jan-Karlsgården**. Detta är Ålands motsvarighet till Stockholms Skansen med en stor samling kulturbyggnader som speglar mycket av Ålands historia. Här äter vi vår enkla lunch bestående av **ålandspannkaka** och **kaffe**. Ett stenkast från Jan-Karlsgården ligger **Kastelholms slott**, där restaurering fortfarande pågår.

Vi checkar in på **Godby hotell**. På kvällen blir det "**Åländskt bondkalas**", en genuin nygammal upplevelse med **mycket och god mat**. **Gott humör, glimten i ögat** och **roliga skämt** hörde till stämningen på bondkalasen förr. Det första man fick i handen då man kom till bondkalaset var en bit **Ålandspannkaka** och en **sup**.

Dag 3 Finström - Eckerö - Grisslehamn - Arlanda - Stockholm (15 mil)

Dagen börjar med tidig **frukost**. Färden till Sverige och **Grisslehamn** går med **Eckerölinjen**. Under båtresan passar vi på handla **taxfree**. Åter på fastlandet åker vi genom **Roslagen** och vidare till **Arlanda** där vi gör ett besök, om möjligt tillsammans med **lokal guide**. Därefter åker vi till **Stockholm** där vi checkar in på **Twin Tower Hotel**. **Middag** på hotellet och sedan är kvällen fri för egna aktiviteter.

Dag 4 Stockholm - Jönköping - hemorten (ca 58 mil)

Frukost. Färden går söderut och i **Linköping** stannar vi till för att göra ett besök på Sveriges enda **flygvapenmuseum** i **Malmslätt**. Här kan man titta på ett 50-tal gamla flygplan, varav ett flertal är helt unika. Åter på väg söderut stannar vi till för gemensam **lunch**. Vi åker vidare till **Huskvarna** där vi gör ett besök hos **Dr Skora** i hans **vaxkabinett**. Bland de kända personerna ser vi bl a Kungaparet, Selma Lagerlöf, Astrid Lindgren, Elvis Presley - ja, här finns massor av berömdheter. En del rör sig och andra sjunger.

////////////////////////////////////
* I priset ingår: Bussresa, reseledare, 3 övernattningar i dubbelrum (B2-hytt), 3 frukost, 1 förmiddagskaffe, 1 ålandspannkaka *
* och kaffe, 1 lunch inkl dryck, 1 smörgåsbord, 1 middag, bondkalas, färjetransporter, lokalguide dag 2 entréer enl program, *
* vägs katt. Avbeställningsskydd. *
////////////////////////////////////

NOTISER

RESOR 1993

1. Köpenhamn torsdagen den 3 juni. Separat inbjudan utsänd i vecka 19. Sista anmälningsdag torsdagen den 27 maj. Priset för medlem subventionerat med 100 kr. En anhörig får medfölja. Besöksprogrammet något ändrat.

Endast 21 medlemmar hade anmält sig. Resan inställd och avgiften återsänd. Beklagligt med så lite intresse.

2. Ålandsresan. Fyra dagar. Torsdagen den 19 - söndagen den 22 augusti. En buss. Något över 30 medlemmar har meddelat intresse. Nu gäller anmälan av minst 35 deltagare senast måndagen den 19 juli med avgiften 2045 kr (subventionerad 350 kr) för medlem och 2395 kr för en anhörig. Resebeskrivning och övriga uppgifter finns på insidan av bakre omslaget.

Henry Ohlsson

En annorlunda gåva har överlämnats av pens flygteknikern Gunnar Larsson (började som flygmek redan på Bulltofta). Han hade bevarat ett litet häfte "Några av flygarnas Blot- och snapsvisor, samlade av "FA". Tryckt i Malmö 1944 genom Sydsvenska Dagbladets Aktiebolag".

Kan "FA" möjligen vara Bo Franz? Ring Henry Ohlsson, tel 0431-122 02 eller skriv, Ålagränd 13, 262 41 ÄNGELHOLM, om Du har förklaringen.

I förra numret utannonserades till försäljning två videokassetter från England, dels "Farnborough 92" och dels "Wings over the world". Först på telefonen blev Torsten Berner, Vejbystrand. Men sedan kom mera långväga telefonsamtal med önskan att få köpa dessa. Per brev har frågan ställts till vår Englandskamrat Sven Simonsson om medverkan. Svar har kommit per telefon till sekr: "Jag ordnar de beställda videofilmerna och tar dem med till Sverige vid sommarresan i juni". Möte ordnas i Ängelholm med visning av J 29 F Gul Rudolf och F 10 med bl a besök i "Österrikehangaren" och F 10 flottilmuseum. Videokassetterna skickas genom sekr försorg till beställarna.

Efterlysningen av uppgifter om kavaj nålen med en örn med utbredda vingar och i klorna en skylt med texten F 10 har nu gett fyra svar. Nålen såldes till värnpliktsomgångar under slutet av 40-talet och in på 50-talet. I regel var det den äldre omgången som sålde och gjorde någon vinst. Den fjärde var urmakaren Bertil Svensson, Ängelholm, som intygade detta och skänkte en nål. Vill någon mer lämna upplysningar, så ring sekr Henry Ohlsson, tel 0431-122 02.

Projekt J29 F Gul Rudolf

Restaureringen går framåt med snabbare takt nu. Motorn transporterades till CVA i mars och förväntas bli klar för hämtning till hösten.

Motorn lastas för transport till CVA

J29-gänget har monterat stjärt-partiet efter översyn av höjd- och sidroder och stabilisatortrim. Vingen är klar beträffande roderlinor och lager m m till skevroder och vingklaffar. De 14 vingtankarna tänker vi inte göra något särskilt med eftersom de innehöll bränsle och var täta efter de 24 år Gul Rudolf slutat flyga. Från Flygvapenmuseum har vi fått stor hjälp med anvisningar för översyn av t ex manövercylindrar till olika ändamål. På F 10 flygverkstad tar man hand om dessa åtgärder när tid kan ges till sådana "udda" uppgifter tack vare positiv inställning och smidighet.

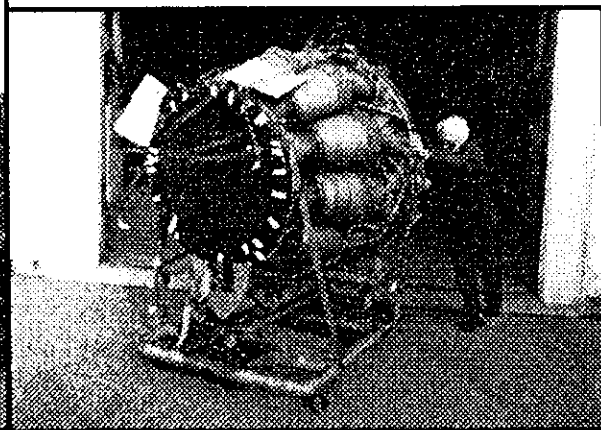
Från Flygvapenmuseum fick tre kamrater ur J29-gänget hämta mtrl med paketbil en dag i mars. De kom glädjestrålade hem med en istigningsstege, 2 nya däck och broms-skivor och bromshus, en stolvagg, noskorg, noshjulsstäng och pitotrörsskydd, en FR VIII-radio med provutrustning, 2 nya batterier och löfte om mer efterhand.

Huvudlandställsbenen är översedda efter kontroll av tätning och byte av olja till stötdämparna och har nu monterats på plats. Noshjulsanordningen är också klar för montering.

Luftfartsinspektionen i Norrköping har tillskrivits för att få anvisningar till vårt arbete med målet att få luftvärdighetsbevis till 1995. Svar har erhållits av

ansvarig person på Luftfartsinspektionen med uppmuntrande utlåtande. "Fortsätt enl normala rutiner och anvisningar. Lämna rapport efterhand. Kontrollant kommer."

Före sommaruppehåll med restaureringen samlas vi alla i J29- och J22-gänget för en

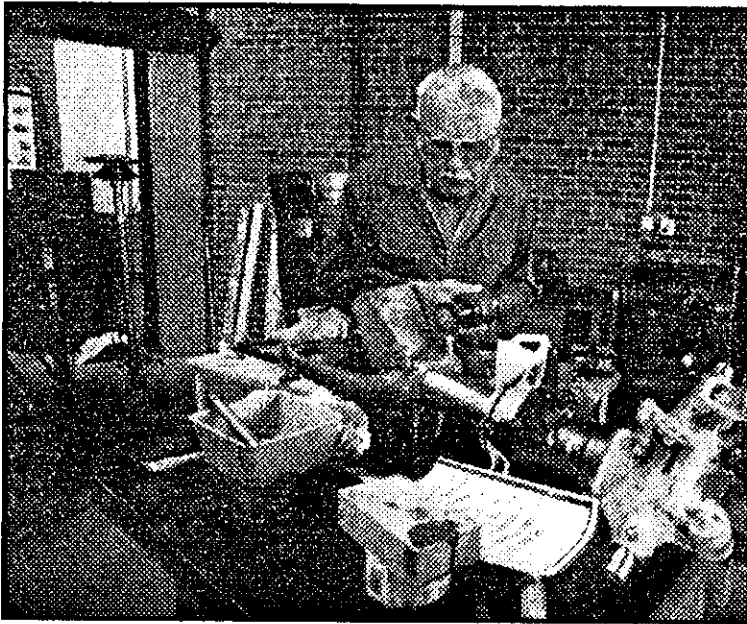

Motorn rullas ut med hjälp av Ralph Hradil till väntande lastbil.

"sommartäff" onsdagen den 9 juni tillsammans med vice ordföranden F 10 Kamratförening Bertil Bjäre, Jörgen Andersson, Hasse Andersson och Börje Körmark från Flygverkstaden. Dessutom har vi beställt hämtning av chefen Flygvapenmuseum Sven Scheiderbauer samt Inge Andersson med Sk 60 för

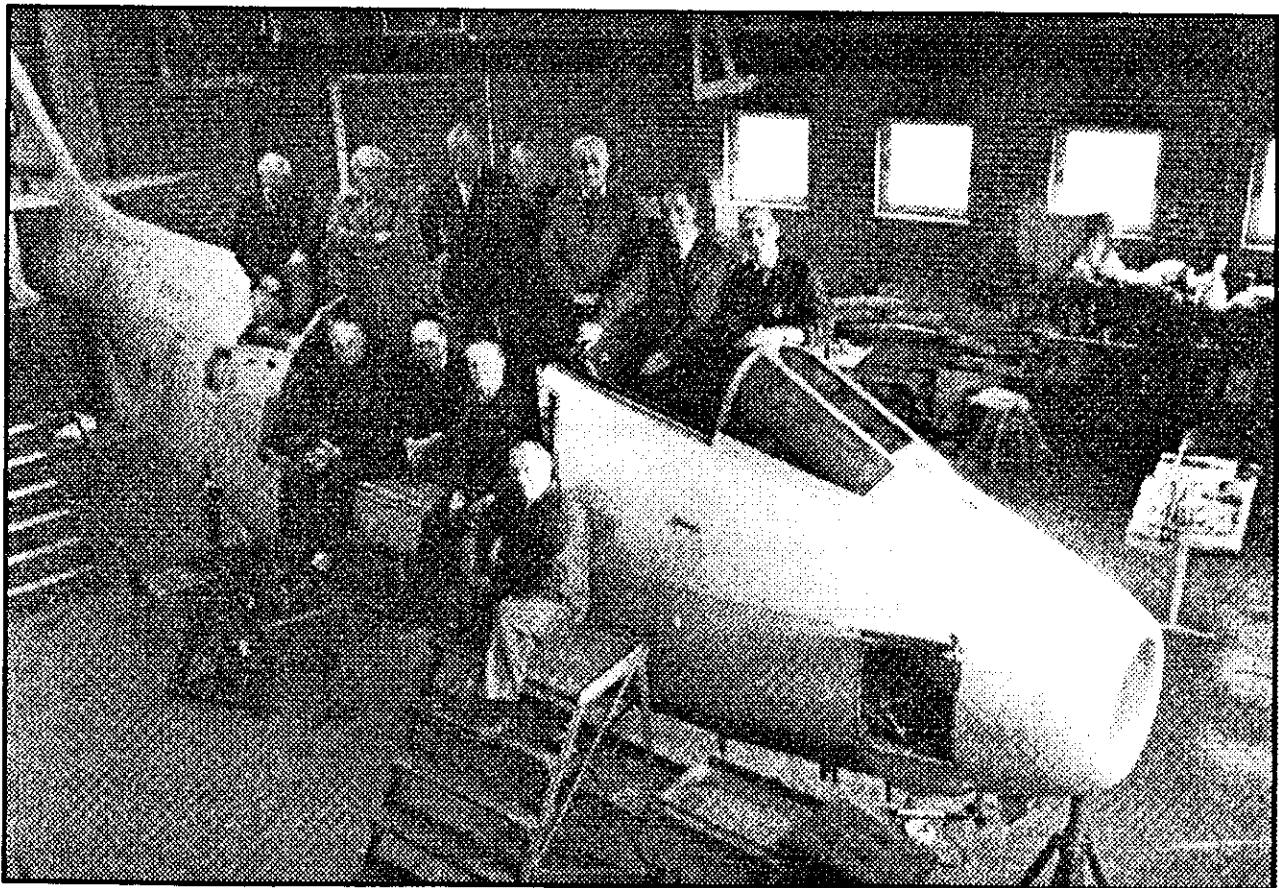

Landställsbenet på vänster sida monterats av Carl Malmberg, Kjell Thornberg, Ove Müller-Hansen och Axel Rosenkvist.

Stieg Backlund putsar på noshjulsanordningen

visning av J 22 Röd Kalle och J 29 F Gul Rudolf. Därefter intar vi en öl och landgång och informerar om läget och plan för fortsatt arbete. Tyvärr kan inte Julius Hagander deltaga vid detta tillfälle.

*Nedre raden fr v: Folke Wallerstig, Axel Rosenkvist, Curt Heander, Gunnar Kvist.
Övre raden fr v: Elwir Nilsson, Ake Christersson, Kjell Thornberg, Knut Akesson, Stieg Backlund, Stieg Nordin (projektledare) och Henry Ohlsson (sekr och ansy fpl-/mtrlgrp).
Framvarande: Carl Malmberg, Ralph Hradil och Sune Magnusson, Jörgen Andersson, Lennart Boström.*

J22 Röd Kalle

Vår klenod, detta vackra propeller-jaktflygplan, har kompletterats och förbättrats efterhand av fem kamrater i J22-gänget varje onsdag i "Österrike-hangaren". Några krångliga plåtetaljer till landställsbenens vridfästen har nytillverkats av vår "plåtslagare" Nils Roos efter skickligt och outtröttligt arbete med lånade originaldelar från Svedinos Gul Erik som modell. Nu är dessa lån återlämnade för gott. Dock återstår att till hösten, efter turistsäsongen, få låna en vingfiletplåt för nytillverkning. Flera andra smådetaljer kommer att rättas till/ förbättras eller skaffas kanske som gåvor. En generator hoppas vi på bla.

Vid hämtningen av alla delar till J29 F Gul Rudolf på Flygvapenmuseum i mars, sändes även en omformare, som saknades

till FR III. Denna bör vara komplett nu och kommer en dag att prövas av Elwir Nilsson. J22 Röd Kalle kommer att förevisas för allmänheten på Ängelholms Flygklubbs flygdag söndagen den 20 juni. Röd Kalle rullar övar flygfältet till utställningsplatsen och övervakas av J22-gänget. Försäljning av boken om J22, videofilm och vykort av Röd Kalle kommer att ske - med vinsten till Eric Bjurhovds Minnesfond för museiända-mål. På F 16 flygdagar i Uppsala 28-29 augusti kommer Röd Kalle att visas upp. J22-gänget demonterar och sätter ihop med sin erfarenhet. Var Röd Kalle kan få ett hörn att vila i sedan vet vi inte just nu. Mycket är ju på gång med nybyggnation för AJS 37-Viggen - den nya I. divisionen, Johan Röd.

nen. Redan då beundrade jag linjeskönheten när man såg på J22-an från sidan.

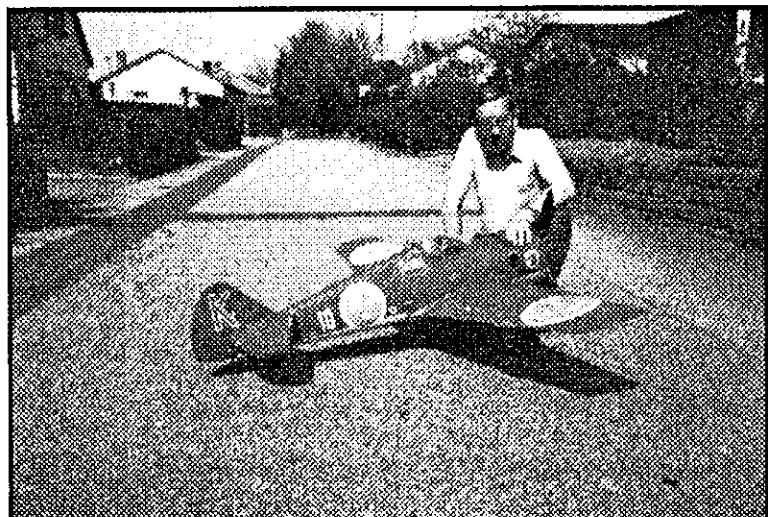
Jag har sedan under många år hållit på med modellbyggen och radiostyrning men den tändande gnistan att bygga en J22-a, fick jag på kvällen den 18 maj 1990 då TV-2 visade ett fint reportage om arbetet med F 10 J22 Röd Kalle. På F 10 jubileums-flygdag 1990 köpte jag först boken om J22 och sen såg jag Röd Kalle taxa för egen motor med Julius Hagander vid rodren. Detta var avgörande för mitt arbete med tillverkning av ritningar och flygplandelar. I stället för stålörsstomme i kropp och vinge blev det furulister och balsa med ytterpaneler av plywood. Landningsstället och luckor styrs från en radiosändare till var sitt servo. När jag lyckats förbättra låsningen av landstället i utfällt läge, kan jag våga ta upp Röd Kalle i luften och hoppas på en lyckad landning. Än så länge får Röd Kalle hänga i vardagsrummet. Just nu håller jag på med en Sk 25 Bücker Bestman, som jag skall ha flygande i sommar. Men när jag löst problemet med landningsstället kommer också Röd Kalle att flyga.

F d vpl väderbitr 2225-6-4 Einar Ek

J22 Röd Kalle i Danmark med "pilot" Einar Ek

Ja, som modellflygplan söndagen den 7 mars i år, då jag deltog i danskarnas årliga modellutställning vid Kastrup. Röd Kalle fick första pris 400 Dkr för bästa skal-enliga modell byggd från egenhändigt gjorda ritningar. Först använde jag underlaget i boken om J22 för att göra ritningar i skala 1:5.5. Sen hade jag stor hjälp av "gubbarna" i J22-gänget under utställningen på Malmö Tekniska Museum november 1990 - jan 1991, då Röd Kalle visades uppställd för demonstration av landställsfunktionen. Varje veckoslut fotograferade och mätte jag upp detaljer och varje gång möttes jag av samma hjälpsamhet och välvilja från J22-gänget. Jag fick till och

med guida besökare en lördags-eftermiddag, då de två J22-herrarna tog en fika-paus. Vilket förtroende och vilket nöje för mig! Varför blev det då en J22-a som radiostyrd modell? Jo, redan som värnpliktigt väderbitr 1947 hos met Martin Ehde cyklade jag ett eller två varv runt en uppställd J22-a på plattan, då jag skulle sätta upp en väderprognos på divisio-

Einar Ek med sin Röd Kalle

Årsmötet 1993

Kamratföreningens årsmöte genomfördes i år på söndagen den 14 mars. För första gången icke på en lördag som hittills. Detta var säkerligen bara en fördel. Inte mindre än 130 medlemmar från olika delar av vårt avlång land och utlandet deltog. Den mest långväga kamraten var förstas Julius Hagander från Schweiz. Från Uppsala och Arlanda kom Gunnar Henriksson, bland många göteborgare fanns Erich Estulf, som började på F 10 Bulltofta redan 1940. Men dom flesta kom ju ifrån Sydsverige förstås. Dagens program började redan kl 1000, då ett 70-tal intresserade medlemmar kom till visningen av Projekt J 29 F Gul Rudolfs lokaler på Sockerbruksområdet i Ängel-

holm. Från F 10 flottiljvakt utgick buss kl 1100 för transport till "Österrike hangaren" för visning av vår klenod J 22 Röd Kalle. Omkring 80 medlemmar förvånades och imponerades av landställsfunktionen och det fina arbetet som utförts av J 22-gänget. Efter en god söndagsmiddag samlades alla i instruktionshallen, där C F 10/Se S Öv 1. Mats Hugosson informerade om svängningen för F 10 från nedläggningshotet 1992 till en ljusnande framtid med t o m utökning av personal från F 6 och F 13 och en Viggendivision i juni i år. Årsmötet genomfördes snabbt och elegant med tack och blommor till förra ordf och C F 10/Se S Öv 1. Rolf Clementson, till avgående

styrelseledamoten sen 1982, Ella Svensson samt avgående revisorn från 1982, Nils-Eric Ivarsson. Nya val och förslag till budget och verksamhetsplan för 1993 godkändes. Årsmötet 1994 beslöts ske söndagen den 13 mars. Som avslutning godkände årsmötet styrelsens förslag att utse Kamratföreningens tillskyndare och donator till J 22-an, Julius Hagander, till HEDERSMEDLEM nr 5 med stående applåder. Vid det efterföljande kaffet blev det även mycket "efter-snack" som alltid. Många hann också att se på F 10:s förnämliga flottilmuseum och även inhandla videofilmer och böcker om F 10. En lyckad söndag tyckte Henry Ohlsson, sekr

Övrig materiel

Startbilen håller Bertil Wilhelmsson på med att återställa med inriktning att vara användbar tillsammans med J29 F Gul Rudolf prel hösten 1994, då vi hoppas vara klara för första motorstart. Betr Rb 68 Bloodhound och radar-materiel finns inget nytt att rapportera.

Henry Ohlsson Ansvarig ur F 10 Kf fpl/mtrlgruppen

Styrelsen 1993

Ordförande:	C F 10/Se S Öv 1. Mats Hugosson
1. vice ordf:	Bertil Bjäre
2. vice ordf:	Julius Hagander
Sekreterare:	Henry Ohlsson
Kassör:	Birgitta Sommelius
Ledamöter:	Per-Axel Persson
(4)	Eric Hägelmark, vice sekreterare
	Rolf Clementson
	Yngve Winblad
Suppleanter:	Bengt Gunnarsson
(5)	Allan Andersson
	Nils G Andersson
	Sven Sjöholm
	Bertil Wilhelmsson

Adress: F 10 Kamratförening, 262 82 ÄNGELHOLM

Tel: 0431-855 85 (kassören)

Pg nr: 6 48 51-9